

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/311
KARAR NO : 2021/340
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davacının hükümlü olarak bulundu u Ceza nfaz Kurumundan, ba ka bir Ceza nfaz Kurumuna nakline ili kin Adalet Bakanlı ı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlü ü i leminin iptali istemiyle açılan davanın DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.E.
Davalı : Adalet Bakanlı ı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, hükümlü olarak bulundu u Balıkesir L Tipi Kapalı Ceza nfaz Kurumundan, ailesinin ya adı ı anlıurfa ilinde bulunan ceza infaz kurumlarından birine naklinin yapılmasını istedi i ba vurusunun reddine ili kin Adalet Bakanlı ı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlü ünün 26/08/2020 tarihli ve 35211520-208.01-214137102825 sayılı i leminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Ankara 14. dare Mahkemesi 09/12/2020 tarihli ve E.2020/2177, K.2020/2237 sayılı kararı** ile; 4675 sayılı nfaz Hâkimli i Kanunu'nda 14/04/2020 tarihinde yürürlü e giren yeni düzenlemeye göre, 01/09/2020 tarihinden itibaren, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında idarece yapılan i lemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere ili kin yapılan ikâyetler bakımından infaz hâkimlikleri görevli oldu undan davacının bulundu u ceza infaz kurumundan ba ka bir ceza infaz kurumuna nakledilmesinden kaynaklanan uyu mazlı ın çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

3. Davacı bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. **Balıkesir nfaz Hakimli i 05/02/2021 tarihli ve E.2021/547, K.2021/549 sayılı kararı** ile, 4675 sayılı Kanun'da belirtilen nakil i leminin kurum idaresi tarafından yapılan nakil i lem ve faaliyetleri ile sınırlı oldu unu, olayda istenen nakil i leminin Adalet Bakanlı ının iznine tabi oldu unu, Kanun'da yapılan de i ikliklerle verilen görevler arasında bulunmadı ını belirterek, görevsizlik nedeniyle talebin reddine karar vermi , davacı tarafından yapılan itiraz Balıkesir 1. A ır Ceza Mahkemesinin 24/02/2021 tarihli ve D. . 2021/267 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmi tir.

III. LG L HUKUK

5. Anayasanın 125. maddesinin son fıkrası öyledir:

" dare, kendi eylem ve i lemlerinden do an zararı ödemekle yükümlüdür."

6. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994-4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) dar i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.

2. dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldırarak biçimde yargı kararı veremezler."

7. 5275 sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlülerin Nakilleri" üst ba lı ı altında; "Nakiller" ba lıklı 53. maddesi öyledir:

" (1) Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayi ve güvenlik, hastalık, e itim, ö retim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle ba ka bir kuruma nakledilebilirler.

(2) Hükümlü nakilden önce aranır ve kurum hekimine, yoksa di er bir resmî hekime muayene ettirilir; muayene sonucu yola çıkarılmayaca ı anla ilanlar, kurumun en üst amirince derhâl resmî bir sa lık kurulu una sevk edilir. Mazeretinin, biri hastalı ın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladı ı ve hastane ba hekiminin onayladı ı resmî rapor ile belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Adalet Bakanlığı na bildirilir."

8. "Kendi istekleri ile nakil" ba lıklı 54. maddesi öyledir:

" (1) Hükümlülerin kendi istekleri ile buldukları kurumdan ba ka kurumlara nakledilebilmeleri için;

a) Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri,

b) Nakil giderlerini pe in olarak ödemeyi kabul etmeleri,

c) (De i ik:14/4/2020-7242/30 md.) Ceza infaz kurumlarında bulunulması gereken sürenin üç aydan fazla olması,

d) yi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamı veya kaldırılmı olması,

e) stekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması,

f) Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldı ı bir kurum olması,

g) Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması,

Gerekir. (Ek cümle : 24/1/2013-6411/7 md.) Çocuk hükümlüler bakımından bu fıkranın (b) bendi uygulanmaz.

(2) *Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, e itim ö retim veya hastalık nedeniyle nakil hariç, bir yıl kalmak zorundadırlar. Çocuklar bakımından bu süre altı ay olarak uygulanır."*

9. "Disiplin nedeniyle nakil" ba lıklı 55. maddesi öyledir:

" (1) *Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetimince hakkında disiplin i lemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça ba ka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir.*

(2) *Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, mahkeme kararı, kurum güvenli i, can güvenli i veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadırlar."*

10. "Zorunlu nedenlerle nakil" ba lıklı 56. maddesi öyledir:

" (1) *Kurumların elveri siz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün a lması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayi , güvenlik, do al afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle ba ka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dı nda Adalet Bakanlı nca belirlenen ve konumlarına uygun olan di er kurumlara nakledilebilirler."*

11. "Hastalık nedeniyle nakil" ba lıklı 57. maddesi öyledir:

" (1) *Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, bulundu u yere en yakın tam te ekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü ko u una yatırılır.*

(2) *Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin ba ka yerlerdeki hastanelere sevki, sa lık kurulu raporuyla, acil ve ya amsal tehlikesi bulunması hâlinde, varsa biri hastalı n uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip, ba hekim tarafından onaylanan ve hastalı n sebebi, tedavinin hangi sebeple bulundu u hastanede gerçekleş tirilemedi i, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerekti ini açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü ko u u bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.*

(3) *Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyece inin sa lık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir; aksi hâlde hükümlü ait oldu u kuruma iade edilir.*

(4) *Hükümlü, acil hâller dı nda özel sa lık kurulu larında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlı ı hâlinde Adalet Bakanlı na bilgi verilir.*

(5) *Hükümlü, sa lık nedenleriyle bulundu u kurumda kalmasının uygun olmadı ı, kurum hekiminin önerisi ve en üst amirinin iste i üzerine alınacak sa lık kurulu raporuyla belirlendi i takdirde, ba ka kurumlara nakledilebilir."*

12. 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin daresi Hakkında Kanun'un 5. maddesi öyledir:

" *Lüzumu takdirinde mahpusların bir hapishaneden di erine nakilleri Adliye Vekaletinin müsaadesiyle caiz olabilir."*

13. 29/03/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren Ceza nfaz Kurumlarının Yönetimi le Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin nfazı Hakkında Yönetmeli in "Hükümlülerin nakillerinde dikkat edilecek hususlar" ba lıklı 127. maddesi öyledir:

".....

(7) *Hükümlülerin nakil i lemleriyle ilgili esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir."*

14. 10/07/2018 tarihli ve 30774 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü" başlıklı 43. maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi öyledir:

"Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü'nün görev ve yetkileri şunlardır:

.....

"Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakil işlemlerini yürütmek."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı olduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yöntemine uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemeye Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİNKAYA ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüldüğünden:

17. Davanın, davacının bulunduğu Kapalı Ceza infaz Kurumundan, başkaca bir şekilde bulunan Kapalı Ceza infaz Kurumlarından birine naklinin yapılması talebinin reddine ilişkin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü'nün işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

18. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte incelendiğinde, 5275 sayılı Kanun'da, hükümlülerin ve artların oluşması durumunda tutukluların nakilleri ile ilgili düzenlemelerin yer aldığı, hal ve artlarının düzenlendiği ve yetkili kurum olarak da Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü'nün belirlendiği, böylece tutuklu ve hükümlülerin yerleştirileceği ceza infaz kurumlarını belirleme görevinin Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğü'ne ait bulunduğu, bu bağlamda farklı gerekçeli nakil taleplerinin de aynı birim tarafından değerlendirildiği, davalı idarenin bu görevini bir yargı faaliyeti olarak değil idari işlem veya eylem olarak yürüttüğü, öte yandan, 4675 sayılı Kanun doğrultusunda, ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere yönelik şikâyetleri incelemek, karara bağlamak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hakimliklerinin, dava konusu uyuşmazlıkta yetkisinin bulunmadığı gözetildiğinde, kamu hizmetini yürütmekle görevli kılınmış kamu kurumunca, kamu hizmetinin yönteminde yapılmadığının tespiti, idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 14. Daire Mahkemesinin 09/12/2020 tarihli ve E.2020/2177, K.2020/2237 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDUĞU NA,

B. Ankara 14. d. Mahkemesinin 09/12/2020 tarihli ve E.2020/2177, K.2020/2237 sayılı GÖREVLİ ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY BİRLİKLE KESİMLER OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN